

Grondslagen vernietigingslijsten

Tot dusver komt het voor dat vernietigingslijsten worden opgesteld zonder dat daar een grondslag voor is. Art. 8 Archiefwet 1995 stelt: zonder grondslag is vernietigen onrechtmatig. Daarom wijst het RHCe gemeenten erop dat zij wettelijk verplicht zijn aan (ook eerdere) vernietigingslijsten (soms alsnog) een grondslag toe te voegen.

Hierover worden vragen gesteld; daarom de volgende toelichting, die tussen PNB/IBT en RHCe is afgestemd.

In het Handboek archiefrecht is niets te vinden over de betekenis bij Archiefbesluit artikel 8 van ".....grond waarvan en op welke wijze de vernietiging, vervanging of vervreemding is geschied.....". Jurisprudentie hierover is niet bekend; wel gaat het Handboek in op de vraag hoe 'specificatie' geïnterpreteerd kan worden. In de bijlage is de volledige tekst uit het Handboek toegevoegd.

Met 'grond' wordt bedoeld dat in de verklaring van vernietiging en het overzicht of de lijst van de te vernietigen archiefbescheiden minimaal het volgende moet worden aangegeven:

1. In de verklaring van vernietiging:
 - De bevoegdheid van de zorgdrager voor het vernietigen van de archiefbescheiden,
 - Welke selectielijst(en) van toepassing is/zijn. Er kunnen immers meerdere selectielijsten van toepassing zijn op het overzicht of de lijst van de te vernietigen archiefbescheiden.
2. In het overzicht of de lijst met beschrijvingen van de te vernietigen archiefbescheiden:
 - Per beschrijving op het overzicht of de lijst van de te vernietigen archiefbescheiden de categorie (regel of het artikel) van de betreffende selectielijst aangeven op basis waarvan vernietiging heeft plaatsgevonden.

En indien er meer selectielijsten van toepassing zijn:

- Per beschrijving een aanduiding voor de betreffende selectielijst op basis waarvan vernietiging heeft plaatsgevonden.

Alleen door die gegevens in de verklaring en het overzicht of lijst met beschrijvingen van vernietigde archiefbescheiden op te nemen is het mogelijk te controleren of het besluit van vernietiging rechtmatig is. Daarnaast is controle in het voortraject door gebruikers, archivaris en toezichthouders of vernietiging wel kan en mag, alleen mogelijk als die gegevens bekend zijn.

Het RHCe acht denkbaar dat gemeenten (gaan) werken met bulkomschrijvingen, zolang er meer dossiers met vergelijkbare grondslag bij elkaar worden ondergebracht.

Artikel 8

De zorgdrager maakt van de vernietiging, vervanging of vervreemding een verklaring op, die ten minste een specificatie van de vernietigde, vervangen of vervreemde archiefbescheiden bevat, alsmede aangeeft op grond waarvan en op welke wijze de vernietiging, vervanging of vervreemding is geschied. Een exemplaar van deze verklaring wordt bewaard door het overheidsorgaan waaronder de archiefbescheiden zouden berusten, indien zij niet waren vernietigd, vervangen of vervreemd.

Nota van toelichting

In de eerste plaats zij er op gewezen dat (het opmaken van) een verklaring niet te karakteriseren is als een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. De verklaring is bedoeld als een proces-verbaal: een ambtshalve opgemaakt verslag van handelingen (bijvoorbeeld van de feitelijke vernietiging) of bevindingen.

Met het begrip „specificatie” wordt aangegeven dat uit de verklaring duidelijk moet blijken om welke archiefbescheiden het gaat. Het zal van het geval afhankelijk zijn of een stuksgewijze opsomming moet worden gegeven of dat met een meer algemene specificatie volstaan kan worden. Veelal zal daarvoor gebruik gemaakt kunnen worden van het desbetreffende besluit (dat ten grondslag ligt aan de handeling) omdat daarin ook duidelijk moet zijn aangegeven om welke archiefbescheiden het gaat.